

5

עדותו של ~~צמיר יפה~~ מג"ד 198 במלחמה

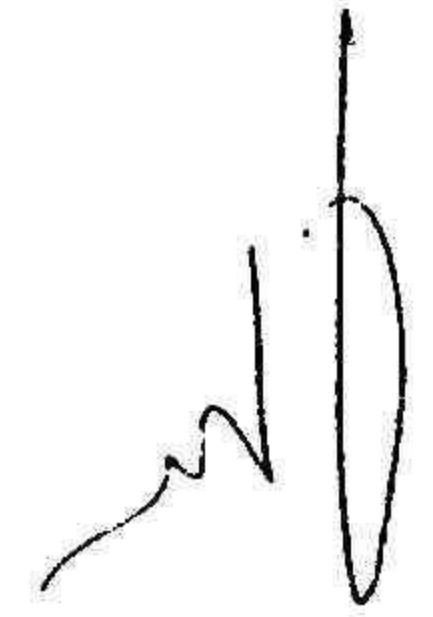
ש. תאר את מבנה הגדוד שלך והרכב שלו לפני ^{הניסוי} למלחמה.

ת. גדוד 198 היה מורכב משתי פלוגות חניכי קמ"ט, שהיו בסיום הקורס. פלוגה ^{אולד} ז' ~~המק"ק"ש~~, בי"ס לשריון. גם הם היו שבועיים לפני סיום הקורס, פלוגה רביעית הגיעה בלי מ"פ והיחה מורכבת ממדריכי המדורים בבי"ס לשריון, דהיינו, תוחנות וקשר. ^{שם} אנהנו קיבלנו ביום שישי פקודת כוננות בשעות הבוקר המוקדמות, והכנו את הגדוד לירידה לסיני. בשעות אה"צ ירדנו עם מטוסים לשדה התעופה בחצרים. שם התפצלנו לשניים, ~~אמצ"א~~ פלוגות המג"ח שהיו את גדוד 196 ירדו לבירת ^{המדינה}, ואנחנו 198 ירדנו לרפידים, מחנה עוז, בשני מסובים של מטוסי נורד. הגענו לרפידים, משעה , אני חושב שבין 5 ל-6. יותר קרוב ל-6. ^{הגענו לתחנות, מצאו שם את מחנה עוז שהיה מחנה של גדוד 77.} היה שם של ^ש של פקודת מפקדה, ^{המחנה} השניקים שקיבלנו 44 במספר היו באמצע סיפול ההחזרה והיתה בהם ^{סאגס טניול} לא מעטה, התחלנו בתהליך של זיורד וחימוש ^{ההחנות} השניקים ובמקביל סגירה, חיזוק ובדיקה טכנית של השניקים, שגם הם היו במצב לא הכי טוב. הפלוגות האחרונות הגיעו לקראת השעה 8 בערב. ואז התהליך נכנס לקראת הלוחך גבוה, לקראת שעות הבוקר המוקדמות כל השניקים היו מחומשים, מזוודים ומוכנים לפעולה. בשעה 10.30 בערך בשבת בבוקר, קיבלתי הוראה מהמח"ט, גבי ^{אני} לפזר את השניקים בשטח כינוס מדרום ^{למחנה} למחנה ^{באמצעות} בוצעה במהירות, השניקים נכנסו להסוואה ^{זמנית} כמפוזרים כק"מ ק"מ וחצי מסביב למחנה עוז. קיללנו פקודת התראה לסייר דרכי גישה לגזרות השונות, דהיינו, צפונית, מרכזית ודרומית. את הסיור לא הספקנו לבצע, והיתה אמורה להתבצע קבוצת פקודות בשעות הצהריים. לאחר שהמח"ט ^{אמר} ^{לנו} לקבוצת פקודת באוגדה. כשהגענו לקבוצת הפקודות, אחריה עמדנו בחוץ ודיברנו ...

ש. איזה קבוצת פקודות זאת היתה ?

ת. קבוצת פקודות לבלימה, להתעדכן בתכניות של הבלימה. כאשר התפקיד שיועד לחטיבה היה חפקידה של עתודה אוגדחית.

ש. ואז ^{הכנס} ~~הקבוצת~~ תיכנונים מבצעיים מסויימים ?

ש. מה נאמר , איך תפעלו כיחידה אוגדתי, אתה זוכר ?

ת. אם אינני טועה לא נאמר. נאמר שקיימות אפשרויות להפעלה לכל הגזרות. ז"א,

אפילו לא הוגדרה גיזרה מסוימת.

ש. ז"א זאת לא הייתה אפילו קבוצת פקודות. זאת הייתה סקירת מצב.

ת. סקירת מצב, עידכונים, המח"ט היה בקבוצת פקודות אוגדתי, עדכן אותנו ומסר

לנו את המשימות הצפויות לחטיבה. ז"א עתודה למפ"ת נגד , אם נדייק, עתודה למכות נגד של האוגדה.

ש. כן, אבל זה לא קבוצת פקודות במובן שאחס, המגדי"ס קיבלתם משימות.

ת. לא. לא הורדו משימות לרמת הגדודים, וכמובן שלא יכולנו לתכנן ברמת הג"ק.

עם ירידת גל המטוסים הראשון בשעה 2 בקירוב, כאמור עמדנו בסיום קבוצת הפקודות,

ואז אני ~~ע~~ בקשר הספקתי לחת' לפני שהגעתי לסנקים, קפצתי על הג'יפ, רצתי

לסנקים, לפני זה נתתי פקודה לזרוק רשתות ולירות על המטוסים החוזרים שאלה

מטוסי אויב, כי לא כולם זיהו בודאות שאלה מטוסי אויב, חזרתי, כבר החיילים

התחילו לירות, ובאמת ביצעו פעולה מהירה מאד ויפה. נתתי פקודה להניע מנועים

ולהתכונן לחזוזה. לא עברו כמה דקות קיבלנו הוראה להתחיל לנוע מערבה לכיוון

התעלה, על ציר פונדק, דהיינו על ציר רפידים - ~~ש~~סה. לאיזור פודריה ושם לקבל

הוראות. נענו מדרום לכביש על החול, פשעוברים אותם פטונים ונגמשי"ס. הפטונים

היו מחטיבה 401, נדמה לי גדוד 79. קצת לפני שהגענו לפודריה, קיבלנו הוראה,

לא לעצור ולהמשיך בתנועה כלומר לא ביצענו עצירה פיזית. באותו זמן ~~אני~~ ביקשתי

אישור מהמח"ט לעלות על הכביש, אמרתי שאם מלחמה - נעלה וזהו. המח"ט בדק את זה.

לקראת ססה ~~קיבלנו הוראה~~ ~~איתנו~~ ~~איתנו~~ ~~איתנו~~ קיבלנו אישור לעלות על הכביש, ולנוע צפונה

על ציר כרטיסן לכיוון בלוזה. עברנו לציר כרטיסן, התנועה ~~פ~~ ~~על~~ בדימדומים

לקראת חשכה. ~~התנועה~~ הייתה לנוע ללא אורות. הסנקים התקשו מאד לנוע, והנהגים

לא היו רגילים לנסיעה על תכביש. והיו לא מעט סנקים שהתחלקו לשוליים וירדו,

חלק הצליחו לעלות, חלק נשארו תקועים בשולי הכביש, ורק חולצו במשך הלילה

ע"י כוחות חימוש שנעו מאחורנית.

ת. לקראת ההצטלבו ת של כרטיסן ב. לאנס, קיבלתי הוראה להפריש שתי פלוגות,
מתוך הגדוד בפיקוד הסמח"ט לפעולה בקנטרה, והוכחב לי שאני נכנס לאיזור מפרקת
על מנת ליצור ~~חבריה~~ ^{מבוי} עם המעוז, והבנתי ^{שהמצב קשה.}
ש. קיבלת איזה תיאור על מצב האוייב?
ת. קיבלתי תאור שהאוייב, ~~אצ~~ ^{אצ} הפגזה לאורך כל הקו, זה בשלב מוקדם יותר. בשלב
מאוחר יותר קיבלתי ידיעות שהאוייב צולה לרוחב כל הגזרה. בהתקדמות מערכה על
ציר מאדים, קיבלתי הוראה להפגש עם מג"ד 9 ולנסות לשאוב ממנו אינפורמציה מה
קורה בגזרה. מג"ד 9 היה מג"ד הסנקים שגדודו היה בגזרה הצפונית, והוא בעצם
יצר את המגע הראשון עם האוייב. לקראת צומת חזיזית מאדים, קבענו את צומת
חזיזית מאדים כמקום מפגש. אנחנו הגענו לשם קצת יותר מוקדם, כבר היה חושך
מוחלט, מולנו ביר פטונים טנקים חוזרים עם נפגעים על סיפונים, ונגמשים עם
נפגעים לתאג"ד. ^{האוייב}. פגשתי את יום טוב, והוא
סיפר לי שהגדוד כולו נדפק, תקוע ובעצם אין לו תמונה מדוייקת על מצב הגדוד,
אין לו שליטה מדוייקת על הכוחות שבגדוד. הוא היה כנגמש, והוא התקשה מאד
למצוא את המקום, חכינו לו לא מעט זמן, היה מאד נרגש, מהתאורים שלו הצלחתי
להבין שהמצרים צלחו בעיקר עם חיר, הסנקים נדפקו ע"י ר.פ.ג. וטילים. ונתקעו
בביצות. המח"ט הציע ~~שהוא~~ ^{שהוא} יעזור לי או ידרוך אותי להכנס לאיזור מפרקת. אני
את איזור מפרקת זוכר שלוש שנים ~~אלפני~~ ^{אלפני} ^{האוייב}. החיילים שלי בכלל לא הכירו את
המעוז לא החיילים ולא המפקדים, וזהו אחד השטחים הקשים מבחינת העכירות והביצות. ^{המעוז}
אני הייתי על טנק והובלתי ראשון, יום טוב נכנס אחי. הוא נע אחרי ^{המעוז}
הראשונה. אני לא זוכר, לא ראיתי אותו בדיוק. נע מאחור. אני הייתי עם שתי
פלוגות שמנו, בשלב זה, כ-18 טנקים. ושתי הפלוגות האחרות הלכו בפיקוד הסמח"ט
לקנטרה לעזור למוצבי מילנו. אני נכנסתי, מה שזכרתי מלפני שלוש שנים לא השתנה,
אותו כביש, אותה כניסה עם ^{המעוז} לפני המעוז. זכרתי שיש איזורי עמדות מדרום
ומצפון. החלטתי לחלק את הגדוד לשתי הגזרות האלה. פלוגה בכל איזור.

ש. אני שמעתי פה עדות, כינתיים בזמן הזה של אחד מהקצינים שנלחם באיזור הזה, יאיר טל, מפטונים, גדוד 9, הוא מספר שהוא עשה בדיוק אותו תרגיל, שהוא ניסה להתפרס ימינה ושמאלה והוא ישר התחיל לחטוף, ושלמעשה בשלב שני, הם ניהלו כבר את הקרבות קצת יותר רחוק. ~~משהו~~ הסביר לך פה על האיזור מה קורה, מה היה? ת. שום דבר. לא. לא.

ש. רק לידיעתך, לפני שאתה נכנס להנה, שחי פלוגות של גדוד 9 נלחמו פה. חס לא הושמדו, הם למעשה הוסיפו להלחם חלקם עד שאתה הגעת. היה לך איזה שהוא מפגש אתם?

ת. לא היה לי מפגש עם אף אחד מגדוד 9 להוציא את יום טוב עצמו, את המג"ד. בשלב שאני נכנסתי כבר לא נלחמו שם פטונים, אנחנו ראינו טנקים, מה זה ראינו, בעצם היה חושך, אמנם היה ירח, ראינו כחמים של טנקים תקועים בכיחות. אבל, טנקים, פטונים בשעה שאני נכנסתי דהיינו 7.30 ואולי 8 לא נלחמו בשעה זו. בסך הכל ~~היה~~ ^{היה} אש נק"ל, לא היתה אש טנקים. אני גם לא ידעתי על הלחימה שלהם שום פרט, ^{אני} שיכול היה לעזור ~~פה~~. בשלב זה שהתחלתי להכניס את הפלוגות, אני החלטתי להכנס דרומה, את המ"פ השני עסהפלוגה של ^{היה} ~~היה~~ ^{היה} המ"פ ^{היה} ~~היה~~ ^{היה} דני רביב, ^{היה} ~~היה~~ ^{היה} הפלוגה השניה של ארז בנימני ז"ל, שנהרג למחרת בבוקר, ^{היה} ~~היה~~ ^{היה} שלחתי לבד לגזרה הצפונית, שאליה הכניסה היתה יותר פשוטה, יותר קלה. נכנסתי לגזרה הדרומית, כבר בהתחלה נתקע לנו שם איזה טנק, באיזור דיונות קשה, קשה מאד לתנועה, ואני אמנם התרעתי והזהרתי ואמרתי שיש שם ביצות ושיש דיונות ושיזהרו, אבל הס"מ"פ כחור כשם בוועזכהן, עשה סיבוב לא טוב ותקע את הסנק שלו. מיד בכניסה. הובלתי את הפלוגה דרומה. הראתי להם את את העמדות, הכנסתי אותם לעמדות, עלייתי לעמדות תצפית ולעמדות אש, ראיתי שהגזרה יחסית שקטה.

ש. אתה נתקלת באש כשנכנסת?

ת. בגזרה הדרומית לא. על יד המעוז היתה אש. היתה אש נק"ל בלבד בשלב זה.

at

התחלת

ח. נסעתי עד מקום ההתפצלות בתחילת האי אל-בלה, וודאתי שהגזרה תהיה מוכרת

למ"פ ולממי"ם, ואז השארתי את הגזרה למ"פ והתחלתי לחזור צפונה מכיון ששם התחילה

להתפתח לחימה ~~א~~ הפלוגה של ארז. הם נתקלו שם באש נק"ל, בהרכה חי"ר, וגם פה ושם

ב.ר.פ.ג. הבנתי שמשקל הכובד של הלחימה הוא יותר בצפון, בדרום ראיתי נסיונות

לגישור אבל ללא המשך, ז"א היו חלקות גשר, אבל אף אחד לא עבד באיזור, וזה נראה עזוב

ללכך עברתי צפונה, בדרך צפונה עלייתי על ~~הפגזה~~ מוקשים שהיתה פרושה מהתעלה לכיוון

מזרח וחסמה את כל הגישה דרומה.

ש. אגב, זמן קצר לפני שאתה הגעת יצא הקציין הזה, שאני מספר לך עליו, צפונה עם

שני טנקים לאורך כל הציר עד קנטרה ויצא החוצה. שהמצרים היו מבוהלים מאד כשהוא

עבר על ידם. הוא אפילו ~~הוא~~ אותם. ז"א הוא יצא עם טנק גורר, הוא נסע לאורך

הציר, הוא היה מ"מ והוא גרר אחריו עוד טנק. ויצא החוצה, הגיע עד קסטרה, ויצא

מערכה לציר. בדרך המצרים נצנצו לו, חשבו שזה טנקים שלהם.

ת. ובכך, בפירוש לא יכולתי לפגוש אותו מפני שהוא נע צפונה ואני נכנסתי למפרקת.

בכל אופן מה שאני ראיתי למחרת בבוקר זה פטונים עזובים, תקינים ועזובים, -אח"כ אולי

נגע בזה ~~המחשבה~~ שקועים בביצה, פטונים פעילים אז לא ראיתי. לא פגשתי. אני

החלפתי טנק. המוקשים היו גלויים, אבל בגלל החשכה לא ראינו אותם, הטנק עלה על שני

מוקשים, שני הזחלים, סנדביצים רציניים מאד, הוא נהרס כולו,

החלפתי טנק, קיבלתי מאחז המ"מים טנק, שהקשר שלו פחות או יותר היה דומה לקשר

שלי, כי זה מה שחיפשתי, היה לו אמנם מקלט עזר אחד, ~~אצא~~ ~~לני~~, וזה בהמשך הקשה

עלי מאד אח"כ גם באותו לילה למחרת וגם ביום שאחרי זה, להתזיק קשר תקיין כל

הזמן עם המח"ט. עברתי צפונה ועצרתי באיזור המעוז, באותו זמן המעוז שנקרא ברשת

מיקסר, היה בסך הכל קשר שניהל את כל העסק, היה מאד נרגש והיסטרי, ~~אצא~~ שלא

נתן ~~אצא~~ לוי מנוחה ואמר שעולים עליו והם כבר בתוך התעלות, ודופקים לו על הדלת,

ומתפרצים לבונקר המרכזי שבו הוא סגר את עצמו, בדקתי עם המ"פ בדרום אם הוא

יכול להפריש מחלקה, לטובת המעוז. התשובה היתה חיובית. הוריתי למ"מ שהיה סג"מ

ורדי, בסך הכל היו לו שני טנקים, הוא ועוד טנק אחד, להכנס למעוז ליצור מגע פיזי

אניני אלט אן אינני

עם האנשים, ודאתי שהוא עובר על ידי זכבנם למעוז, הוריתי לו להכנס למעוז באש נק"ל ואם יש צורך גם מתוחחים, על מנת לבטל את ההשפעה של החי"ר ולהכריח אותם מן התעלות במידה והם... ^{אין נלוצו} הוא נכנס תוך ירי, תוך אש, ניסתי להרגיע בקשר והצלחתי להרגיע את הקשר של המעוז, עדכנתי אותו שנכנסת מחלקת מהבונקר ^{אז אני (אני)} סנקים, שלא יבהל, הוריתי לו ליצור אתם קשר. הוא פחד לצאת ~~מתצלצלת~~, אבל בסופו של דבר שיכנעתי אותו, ליצור מגע למסור דו"ח מדוייק בע"פ למ"מ, במידה ויש נפגעים או פצועים להעביר אותם למ"מ לטיפול ^{אני} (זהו באמצע יצא, יצרו שם קשר, הבנתי שיש לו עוד שותף אחר בכונקר שאחד מהם הוא הרופא שנכנס להלם,

~~_____~~
 השלב הזה נמשך הקדמך מסויימת, זה לא משנה

כרגע, הוריתי למ"מ להרגיע את הקשר, לחת לו הוראות בקשר לניהול המעוז החקין, ולעשות סריקה בתעלות, ולהתחיל לתפקד כחייל, כמפקד, זוסר. הוא טען שהוא לא יודע שאין לו הכשרה, אמרתי לו זה מה שיש אין בריה, קח את עצמך בידיים

יותר טוב מזה כרגע אין. במקביל התחלתי לבצע, לפני זה הפלוגה של ארז ^{אני} לעלות צפונה, הוריתי להם לעלות בין א"א 1 1/2 ל-2 ק"מ צפונה לכיוון קסטרה,

בערך עד אמצע הדרך לקנטרה, שיערתי שאם המעבר הוא לא בדרום אז הוא צריך להיות בצפון, ואכן המעבר היה כ-2, 2 1/2 ק"מ מהמעוז צפונה, ארז הגיע למעבר, גילה אותו, תפס עמדות והתחיל להשמיד שם כוחות חי"ר וטרקטורים שעבדו שם על המעבר, הוריתי לו לירות על בסיסי הגשר ולנחק אותם, לבטל את האפשרות של מעבר עליהם, הוא אכן ביצע את זה, ותוך כדי מהלך הלחימה התחילו לשקוע לו סנקים בכיצוח כתוצאה מאי הכרת השטח, בשלב יותר מאוחר כשהוא הגיע למצב שהגזרה היחה רגועה ושקטה ופעולות הלחימה מצד המצרים נפסקו, הוריתי לו להתחיל

לפנות את הטפקים הפגועים אחורה. במקביל נוצר קשר, אני חושב שביזמת ^{אני}

שהיה קלמן מגן ^{אני} שקיבל את הפיקוד על הגזרה הצפונית, ^{אני} הוא קרא לי ובדק אתי מה המצב, עדכנתי אותו, אמרתי לו שהמעוז לא ^{אני} ללחימה ואני

מציע שישלחו ^{אני} להנה מחלקת חרמש או פלוגת חי"ר, חדשה טריה שתחליף את הכח. ^{אני}

(Handwritten signature)

במידה ולא ואין כח להחליף דרשתי ממנו לפנות את האנשים, התשובה היתה

שאינן לו כח ולא נפנה את האנשים בפקודה.

ש. הוא הסביר לך גם למה?

ת. הוא לא הסביר לי בדיוק למה. הוא אמר שאין רשות לנטוש את המעוזים, משהו

בנוסח הזה. אמרתי לו שהמעוז הוא לא כח לוחם וחסר טעם להחזיק אותו, על הנקודה

הזאת הוא התעקש ולא נתן לי, אני פניתי לו עוד פעמיים במשך הלילה בנושא הזה,

ובמשך הלילה לא היה אישור, היתה הוראה עקשנית לא לפנות את האנשים הכתיאים

מהמעוז. את הפצועים פנינו, גם חלק מהבריאים יצאו בסופו של דבר. עדכנתי

אותו לגבי המצב הקשה של הסנקים שלנו שמתחילים להתקע וכדומה, שאלתי אותו

אם יש לו ארטילריה? אמר לי כרגע אין לו. אמרתי לו תראה, לקראת בוקר יהיה

פה מצב חמור מאד, עכשיו חושך אבל אז לא הייתי מעודכן לגבי יכולת הראיה של ² ~~שלו~~ ^{האויב}

בלילה, בשלב הזה לפחות, אמרתי לו שלקראת בוקר המצב יהיה פה חמור מאד, אני

רוצה שיהיה פה הרבה אוויר וארטילריה על מנת לעזור בחילוץ הטילים. שאלתי אם

הוא יכול לעזור לי בכח חילוץ, סנק חילוץ, עזרה של סנקים אחרים, טרקטורים, וכו' /

אמר לי שיבדוק. יותר מאוחר נתן לי תשובה שלילית, והתשובה בקשר לאויר וארטילריה

- הוא ישתדל, הבטיח שזה יהיה בסדר, ארז התחיל לחלץ את הסנקים שלו אחורה,

אחד הסנקים נשאר תקוע ממש בפתח הירצה בסוללה שלנו. זה היה סנק שפיקד עליו

אובידה יוסף, סמ"ר, ותהליך ^{הוא} היה תהליך די ממושך, תהליך קשה מאד,

שני סנקים היו צריכים ^{לעזור} סנק אחד ^{לגבור}, ולהוציא אותו מהביצות. הוריתי להם

לגרור לא יותר רחוק מאשר ציר כרטיסן טלטול, ז"א צומת כרטיסן טלטול, ומיד

לחזור חזרה. הם ביצעו את זה וברגע שהם התחילו לחזור, אובידה דיווח שסנקים

עוברים את הגשר. קיבל הוראה לפתוח על הסנקים האלה באש, ואכן פתח באש על

הסנק הראשון שעבר, השמיד אותו, והסנק התחיל לבעור ולהתפוצץ, אבל לאור

התאורה של הסנק הוא אובידה היה מסנוור, ולעומת זה הסנק השני של המצרים

שהצליח לחמוק ולעבור בלי שיראו אותו, יותר מאוחר ירה בסנק של אובידה שני

פגזים, השמיד את הסנק. הסנק הזה קודם לא יכול היה לנוע, לפחות הצריח שלו

תיפקד והיה פעיל. הוא ירה כל הזמן בחי"ר ובטנקים שעברו. אוכידה עצמו והתוחך ידיד טננכאום נהרגו במקום. הקשר שהיה פצוע קפץ ויצא, הנהג גם הוא יצא שלם בלי שום שריטה. בשלב זה אני בדרך צפונה שקעתי בכיזה, קשורתי לקצוות ^{ע"מ ונכנס בטי"ח} ~~קשורתי לקצוות~~ ~~שקעתי~~ ~~ואז הזעקתי~~, נחתי שחי הוראות א. לדני רכיב למ"פ הדרומי לבוא ולשלוף אותי החוצה. עם הטנק, והוראה שניה העברתי, לעזוב את המעוז בשלב זה כי חשתי בדיחחים שהעוברו לי שהמצב שם הוא כרגע תקין לפחות ואין מקום לדאגה, אין לחימה בתוך המעוז, היה שקט, פה ושם היו צרורות מעל לראש, אבל ממש בתוך התעלות של המעוז לא הייתה לחימה. הוריתי ^ל לעזוב את המעוז לנוע צפונה לכיוון המעבר, להשמיד את הטנקים שעברו, לדפוק שוב את בסיס הגשר, ולהשמיד כל אויב בדרך באיזור הגשר. הוא יצא עם הטנק השני שלו, ביצע את העניין, עבד יפה מאד, השמיד ירה על הגשר, תוך כדי הירי, הטנק השני שלו שהיה בפיקוד אייל, נפגע במקום אבל לא איבד את כושר הפעולה שלו, הם חיסלו את שני הטנקים שירו שאחד מהם השמיד את הטנק של אוכידה, תנועת הטנקים נפסקה, ניתק את הגשר והוריתי לו לפנות את הפצועים, ולחזור חזרה. בינתיים, נפגע לי עוד טנק אחד. עוד לפני שורדי הגיע נפגע לי טנק של הסמ"פ, ~~של ארת~~, סגן עזר. ושמה היו חמישה פצועים. ורדי ואייל אחרי פעולת הלחימה שלהם, ששהאיזור שם השתתק, עמדו במשך זמן מסויים ווידאו שאין שם תנועה, חזרו, עצרו על יד שני הטנקים הפגועים, פינו את הנפגעים, הביאו אותם אל ^{הכנס} ~~הכנסה~~ לתוך מפרקת ואני בשלב זה ירדתי מהטנק, אני לא זוכר אם בשלב זה חילצו אותי או לא אבל בכל אופן ירדתי וארגנתי שם ~~את~~ רגלית, את האיזור הזה לקליטת הנפגעים וכדומה, הוריתי לטנק של אייל לפנות את הפצועים לתאגד, ^{הטנק} ~~הטנק~~ כבר היה בכושר נמוך מאד של לחימה, בגלל פגיעה ^ב ~~ב~~ וורדי לקח טנק שני עם עוד קצין, עם אחד הממ"ס שהיו ^ב ~~ב~~ חודק, ונכנס אתו פעם נוספת למעוז. ז"א למעוז נכנסו איזה 4 - 5 פעמים הלוך וחזור כל הזמן. בינתיים בזמן שורדי עזב נכנס לשם עוד קצין בטס מייק, מייק ^{בולדמן} וכל הזמן היה מגע עם המעוז הזה. ~~אמצא~~ הקשר הזה היה מאד היסטרי וחסם לי את הרשת לחלוטין, לא נתן לי לעבוד ואז נחתי הוראה לכל הגדוד, להתרכז ברשת של ארז בנימני, ריכזתי את כל הגדוד לאט לאט, עכבר היו מחלקות שפיקדתי עליהן, בעצם פיקדתי על כל טנק, בשלב זה, כבר,

והמסגרות הפלוגתיות קצת נטשטשו. במאמר מוסגר, ארוז בנימיני כששמע שאובידה נפגעה, רץ, ניסה... ושקע, סמ"פ שלו נפגע, נפצע קשה מאד,

באותו זמן חשבנו שהוא כבר גמור. אבל אח"כ בגלל רופא שחתך לו את הגרון, הוא התחיל להחנק מדם, פעולה מהירה מאד בתאגד, של רופא, הצילה את הבחור

והוא החלים. חוץ מהגרון נפצע בעוד מקומות, אבל...

בשלב זה שהיה בשעות הראשונות לקראת בוקר כבר, אננס חושך, צלמוות הירח שקע כבר ולא הייתה שום תאורה שהיא, מחוץ לתאורה שמדי פעם הם זרקו. הם הרימו תאורה כל הזמן ואני הייתי משוכנע שהם גילו אותנו והם תוקפים אותנו, אבל מסתבר שהם רק ניסו לאתר. פעולות לחימה בשעות האחרונות של החושך בלילה - לא היו מהוץ לאיזור המעוז.

ש. אתה חושב שבשעות האחרונות של הלילה הם הפסיקו את הצליחה שלהם מצפון?

ח. אני חושב שהפעולה שלנו הפסיקה להם, לפחות לכמה שעות, הגשר נפגע, הם

היו חייבים לתקן אותו והם תיקנו אותו. ונדמה לי שהפעולה התחדשה ממש בשעה

האחרונה לקראת שחר, התחלנו לשמוע קולות של טנקים עוברים. אבל זה היה ממש

לפני שחר. אני הייתי כל הזמן בפעילות אם טנק עובד נוסע הלוך וחזור אבל

הכלים שהיו תקועים והמטקים או הקצינים הורידו את הכובעים אז הם שמעו

כלים עוברים בשעה שעה וחצי לפני שחר. ודיחוחו לי על זה, באמת הורדתי

את הכובע ושמעתי את הקולות האלה. שוב פעם, אני זוכר לקראת שחר הייתה לי

איזה התקשרות עם ~~מזה~~, עדכנתי אותך המצב הזה אז כבר יותר קשה, היו לי מעט

מאד טנקים לוחמים, רב הטנקים היו פגועים או שקועים בכיזה, נדמה לי שאז

בשלב הזה, היו לי כ- 5 טנקים לוחמים בסך הכל. אצא מתוך 18 שהכנסתי.

לקראת שחר, באור ראשון, שהתחילה להתחדד לי התמונה וראיתי מה קורה שמה,

נעשו נסיון אחרון ב- 6 שש וחצי, של כניסה למעוז. עם שחר נעשה נסיון

אחד, שני הטנקים שנכנסו ~~שקעו~~, הקצינים שהיו בהם רצו אחרת לקחת עוד

טנקים ולהכנס שוב למעוז, ואז בנסיון הזה, שביצע חודק בסביבות 6, נפגע

ונהרג מייק, חטף כדור בפה, ונהרג, וחודק שנשאר ללא טנק, כי הטנק שלו נפגע,

את, התחיל לארגן את הנפגעים ואת האנשים שאין להם טנקים באיזור ה-ס. הוא מרכז סביבו כמה גברים וכמה בחורים צעירים והתחילו כאשר המצרים כבר בתוך המעוז והוא יוצר אתם מגע בנשק קל, והם מתחילים להתקדם לקראתו עם רובים, חי"ר מצרי. ^{גל, ע} והם היו ^ע אשחר כבר בתוך המעוז. והם גם הרגו את מייק שניסה להכנס ולחלץ את האנשים. עוד הספקנו לחלץ שם פצועים שנמצאו בתעלות, לא סיפרתי שהיה לי מין שלב של שכנוע; מבחן מנהיגות כזה, עם הקשר של המעוז, אמרתי לו בדיוק בקשר, תחגור את החגור והקח את העוזי ותהיה גבר, [REDACTED] ואתה היחידי שנותרת שם לוחם, בקיצור ^{שה} ארך איזה תקופה ^{די-די} רצינית, אני הקדשתי די הרבה זמן בכל הפרשה הזאת למעוז הזה, ואריה יצא לתעלות, נחגלו שם שני פצועים קשה, הגיעו לבונקר ופנינו אותם פצועים מהמעוז.

ש. בשלב הזה של שחר, מיקסר יוצא החוצה להלחם בתעלות?

ת. כן. מנסה לצאת החוצה,

ש. מי הוציא אותם?

ת. הוציא אותם ורדי או חודק מתוך המעוז על גבי סיפון של טנקים.

ש. אנשי המעוז נכנעו בסוף, מה קרה שם?

ת. אני חושב שחמישה אנשים נכנעו, למחרת בסביבות 10.30 - 11. ביום ראשון.

וחמישה מהם נדמה לי הלכו לשבי וחזרו אח"כ עם השכויים. ז"א ההמישה היחידים

הבריאים שכל הזמן אני בעצם רציתי להוציא אותם ולא ניתן לי אישור. ניתן לי

אישור בשלב שהם כבר נכנעו, ז"א בשעה 10.00 בבוקר, אני כבר לא יכולתי להכנס

ניסתי ושלושה טנקים נפגעו לי בנסיון האחרון הזה להכנס, באיזור ה-ס. ואז

זה היה כבר בלתי אפשרי להכנס. את ה-ס. אי אפשר היה כבר לעבור. עם שחר, ממש

באור ראשון, אני מזהה נהר של רכב, כמות עצומה של רכב, חוצים את הגשר ממערב

למזרח, באלכסון לכוון פפון מזרח, לכיוון צומת של קנטרה, ככה זה נראה לי.

אבל הם הכשירו כנראה איזה דרך בביצות, או הייתה שם דרך שאני לא הכרתי, בכל

אופן, התחילו לעוף הסאגרים, אני הייתי בדרך לחלץ את אחד מהקצינים את

אריאב, עם הטנק שלו שהיה תקוע, הוא אומר לי, המג"ד - יש שם רכב וטנקים

11

לירות? אמרתי, בודאי זה אויב, תתחיל לירות ומהר. נתתי לו אישור, הוא התחיל לירות עליהם ובאמת התחילה שם מהומה, אבל במקביל הם התחילו לירות את הטילים והסאגרים מהסוללות בצד השני והטיל הראשון שעבר, אצא עבר על ידי בגובה שלי, בין האנטנות, ואני עקבתי אחריו. החלבש על הסנק של ורדי, וורדי נהרג במקום, עף מן הצריח משהדף, היו לי אז שני טנקים כשרים ללחימה, להוציא טנקים שהיו עסוקים בפינוי נפגעים. גם הם היו כשירים, אבל הם עסקו בפינוי נפגעים, כי לא היה לי משהו אחר, במאמר מוסגר, אני יכול להזכיר שהרופא שלי כלילה נעלם, ניתק מגע, ואני לא ידעתי איפה הוא ולא היה לי שום כוח חילוץ. ואז הוריתי לקבץ הנוסף לנוע אחי באיגוף צפונה, להתקרב אל ראש הגשר, תפסנו שם דיונה, והתחלנו לירות אל האויב שצולח את הגשר. לפני זה שעברתי באיזור ה-ס, עצרתי על יד הסנק של ורדי, קראתי אלי את חודק, זה היה קצין שהטנק שלו נפגע והוריתי לו לארגן גלרכז את נושא החילוץ הרגלי, אני אשלח לו טנקים, הוא יטפל, איעשה, הוא חילק את האנשים לשלוש קבוצות, עשה עבודה יוצאת מן הכלל, קבוצה אחת טיפלה, קבוצה אחת הגנה, הוציאה מקלעים והטנקים והגנה על האנשים, וקבוצה שלישית עסקה שם בפינוי וכד'. הם הסתתרו שם באיזור הסוללות באיזור הטנקים הפגועים, ~~הסניף שאמרתי~~ ואני ארצנו לדיונה, התחלנו לירות ואז התחילה שם מהומה ומבוכה ואני ראיתי איזה שהיא מגמה של בריחה חזרה לאיזור הגשר. בסך הכל עמדנו שני טנקים וירינו עליהם. לקח להם לא מעט זמן עד שהם התארגנו ללחימה נגדנו. והתחיל טיורח, בהתחלה לא מדוייק אח"כ הרבה יותר מקטילי, נפל באיזור שלנו ויותר מאוחר התחילה אש שטוחת מסלול. אני חוזר קצת אחורה, בשעה 6 בערך, התקשר אלי גבי, היו בינינו התקשרויות במשך כל הלילה, ככה לעיתים, כי לא היה בינינו קשר רצוף, אמרתי שירדתי מהרשת, אבל לעיתים נוצר בינינו קשר, דרש דיווחים, אני מסרתי לו מה קורה אחי, ואז הורה לי לנתק מגע, ואני תיארתי לו את המצב אמרתי לו שבצורה כזאת אני לא יכול לנתק מגע, אני כרגע בלחימה ויש לי הרבה נפגעים,

(ויניא)

אני אמשׁיך וברגע שאני אחלץ את כל הנפגעים, אני אנתק מגע. החילוץ הזה ארך עוד 6 שעות בערך, ז"ע עד 12, כל שלב הלחימה והחילוץ, כשירדאתי אישית שאין שם אף נפגע ואף חייל שלנו ואז יצאנו. אני חוזר לשעה 7, אני עומד ויורה, הוא שאל אותי אם אתה נשאר אם אתה רוצה עוד טנקים, אמרתי לו כל טנק יבורך ואז הוא שלח אלי שני טנקים שחוקנו במשך הלילה, והיו גם שני פטונים מגדוד 9, או מבי"ס אני לא יודע מאיפה, שבלילה איבדו את הקשר עם הכח - הצטרפו אלי. והצטרף אלי עוד טנק. זה אייל שהצטרף אלי עם שחר, שעסק בפינוי הנפגעים, חזר אמנם עם הטנק פגוע, בקושי זז, גורר את עצמו, עם מסגרים נמאל, נדמה לי פגוע, אבל נע. חפס על ידי עמדה, התחלנו לירות, בינתיים שלחתי את וקסלר לעזור בחילוץ האנשים שנאספו ע"י חודה, וטנקים נוספים, דני רביב ועוד מספר טנקים, שעסקו בחילוץ ונסעו הלך וחזור ופינו את האנשים. טנק אחד שעלו עליו איזה 15 איש כמו שעלו עליו והתחילו לנסוע חזרה, חטף טיל בצריח, ואז נהרגו שלושה, זה היה ארז ועוד שניים, והפצועים ואלה שהיו בריאים פונו מהטנק הזה, הטנק נצמד.../יותר מאוחר פונה על ידי עם איש צוות אחד אחורה, עם הגויות שהיו ב' הלחימה שלי באיזור הדיונה נמשכה במגמה לחפות על החילוץ של האנשים באיזור הס. וכאמת הלחץ שם הוקל בהמשך הפינוי של האנשים. האנשים חלקם התחילו ללכת ברגל, חלקם, נאספו, כמו שאמרתי ע"י הטנקים. אני חושב שבסביבות 10.30 כל האנשים באיזור הס. - פונו. ואז יצרתי מגע עם כח שני שלי שהיה בדרום, בדרום המעוז מפרקת, הפלוגה של דני רביב, אבל בסופו של דבר, נשארו שם רק צווארים ואנשי צוות, כי המפקדים נלחמו באיזור המעוז. ללשצרת באיזור המעוז. אני לא ידעתי, הם מינו שם איזה צוער בחור מפקד. אני הייתי משוכנע שזה קצין כל הזמן כי הוא עבד בצורה יוצאת מן הכלל, קשה לי להאמין שבחור ריכז אותם ונלחם עם טנקים פגועים

א. נשאר לי כ- 11 טנקים פגועים מאחור. רובם פגועים, ז"א פגועים ע"י אש

ומיעוטם, שקועים. זה לא כולל את הטנקים של גדוד 9. גם הטנקים שנשארו

פגועים בסופו של דבר חטפו שם פגיעות, אבל טנקים שנעצרו בגלל פגיעות איזה

8 - 9 טנקים, והשאר שקעו פשוט בביצה ואח"כ חטפו יותר מאוחר בגלל שלא יכלו

לחזור. יצאתי החוצה, ^{למילוי} קיבלתי הוראה לנוע ~~לאמצעם~~ 45, שם יחכה לי תדלק. ^{למילוי}

עם קצין אפסנאות של החטיבה. הבעיה שלי הייתה אז יותר תדלוק מאשר תחמוש, כי

תחמושת הוצאנו אבל לא הוצאנו את כל הבטן. תדלקתי, נשארתי שם עד שעות אחה"צ

המאוחרות. אז קיבלתי הוראה לנוע לכיוון ריאקציה, ^{למילוי} כרטיסן מאדים,

ושם להכנס לחניון לילה.

ש. אני מבין שבשלב הזה באיזה שהיא צורה מצטרפים אליך שרידי גדוד 9.

ח. כן בשלב הזה ^{למילוי} מצטרפים אלי בערב או יותר נכון בלילה, מתחילים להקבץ אלי,

קודם כל כל הטנקים שלי שנשארו ואמרתי שהם היו עסוקים בפינוי וקצת התפזרו בשטח,

מצטרפים אלי עוד 5 טנקים של שתי הפלוגות שנכנסו לקנטרה, מתוכם הגיעו 5 טנקים,

בפיקוד מ"פ בשם יקי, וסה"כ אנחנו באותו לילה 12 טנקים או משהו כזה + שלושה

פסונים ויותר מאוחר ^{למילוי} ו... ו... ו...

ש. מה הפקודות שאתה מקבל בלילה?

ת. בעצם מגדוד 9 היו לי בסך הכל 2 טנקים, עוד טנק אחד היה מבי"ס לשריון.

ש. על זה קיבלתי תיאור מהבחור הזה. מסתבר שהוא הגיע בהחלה עם 4 טנקים אבל

שניים מהם התקלקלו ונותרו שניים אחרים אבל במשך הלילה הגיעו עוד טנקים נוספים

מהתאגד בציר ספונטני, כל מיני טנקים שנתקעו קודם לכן. בסופו של דבר שיצאת בסך

הכל עם 4 או 5 טנקים.

ח. 4 טנקים אני חושב. לקראת שעות אחה"צ מצטרף אלי עוד טנק, אבל אז כבר נפג

הטנק של יאיר טל. זה בהמשך ביום שני.

ש. טוב. איזה פקודות אתה מקבל בלילה?

ח. אני מקבל קודם כל פקודות התארגנות כי הגדוד שם היה במצב של שבר. ^{למילוי} אנשים

שלא היו להם טעמים והעמסנו אותם על משאיות, והעברנו אותם לכיוון בלוצה. יותר

מאוחר לקחו אותם אח"כ להלחם ברמה.

- א. היו אנשים שהתעקשו ולא רצו להתפנות, אז קפצו מהמשאיות, ונשארו, ואח"כ, מסתבר שזה היה מעשה, לפחות מצדם מחוכם כי חסרו לנו אנשי צוות. לקראת שחר, אנו מקבלים פקודה לגבי המשך הפעילות למחרת. ^{נתתי} הפעולה שתחבצע מצפון לדרום מציר מאדים שלטול לכוון דרום, לאורך, במקביל לתעלה, לבדוק ^{לצורך} ~~בדוק~~ ואם יש צורך לנקות את השטח, עד כק"מ מהתעלה. לא דובר אז להגיע לתעלה. להיפך, אני זוכר שנאמר שק"מ ק"מ וחצי מהתעלה להם שליטה בטילים. המגמה הייתה לא להגיע למגע הטילים שלהם אלא לנוע משהו בסביבות ציר התעלה.
- ש. באיזה צורה אתה מקבל את זה, יש קבוצת פקודות חטיבתית ?
- ח. היתה קבוצת פקודות חטיבתית ממש בצומת ריאקציה, התמקם שם החמ"ל החטיבתית והיתה ~~א~~ קבוצת פקודות חטיבתית,
- ש. איזה אינפורמציה ^{היא} ~~אתה~~ מקבל ?
- ח. כמעט אפס, מועטה מאד, אני אח"כ מסיק מצורת ההתקדמות שלנו שהידיעות על האוייב הן מעטות מאד, ~~א~~ ^א ידוע איפה הוא, לא ידוע עד לאן הוא התקדם, ~~אצא~~ ^{אצא} ש. אני רופה להבין, אתה ידעת והיית יכול לספר את זה לגבי, זה לא סוד, שבעצם המצרים לא הצליחו להתקדם.
- ת. זה היה ידוע. וזך לא היה סוד, אבל ההשערה של הפיקוד, האוגדה, אני לא יודע מי בדיוק, היתה, שאנחנו פנינו את השטח, שם הגיונית, המצרים היו צריכים להתקדם. ז"א התצפית הכי קדמית שלנו היתה באיזור חזיזית. או אפילו אחרי זה, ז"א ההגיון הכתיב לאותם אנשים ששקלו שהמצרים לפחות התקדמו, עד למקום שאנחנו נמצאנו.
- ש. אני אגיד למה אני שואל את הנקודה הזאת. יש פה דבר מאד מעניין, המצרים לא התקדמו והיהודים עושים תכניות כאילו הם כן התקדמו. לפי ההגיון כל האיזור ממפרק דרומה א. המצרים לא צלחו שם בגלל האי, ^{א.ג.י.}
- מראש אפשר היה להניח ששם אין אוייב. אם היו פועלים לפי האינפורמציה שאתה מוסר.
- ח. אני לא חושב שהיה צריך להניח. אני חושב שהיה צריך לבדוק. היו כוחות סיור. זה לא היתה בעיה. טנקים לא סורקים, ^{נתי} טנקים נלחמים. ^{במאני ט.ג.י. א"י} אז יש כוחות סיור,

(א) להנציח את הטקסט

א. יוצרים מגע עין או מגע אש - ומדווחים. איזה פעילות לטובת העניין הזה

נעשתה בלילה שבין יום ראשון ליום שני אני לא יודע, אבל מסתבר שהיתה פעילות מועטה, אם בכלל. חוץ מאבטחות על הצירים ^{שם} שלא יפתיעו אותנו, פעילות להשגת אינפורמציה....

ש. אתה שמעת בקבוצת הפקודות הזאת סקירת קמ"ן, איפה האוייב.

ת. לא. לא. לא זכור לי. כשאני אומר לא זכור לי אני לא רוצה להעמיד מישהו

בעמדה שהוא אמר דבר לא נכון. יתר על כן, אני מדגיש את האבסורד, שכשאני

התקדמתי ואני הייתי הגדוד המוביל, אז היתה איזה מיץ תנועה זהירה של עקבות,

ולאט לאט, אתה לא התקדמת מתוך ידיעה שאיך בשטח אוייב, אלא להיפך, מתוך ידיעה

שיתכן שהאוייב נמצא בשטח הזה שבו אנחנו מתקדמים. וכל שיה נדמה כמו טנק וכל עמוד נדמה

כמו חייל. האמת היא שכסופו של דבר הגענו לאיזור מרור, הגענו לציר טלסול,

ולא היה אוייב. מה שהיה כן, ואת שה אני הדגשתי, זה היה באיזור שממערב לציר

אני נתקלתי אי ^{אני} לית כחוליית קומנדו שמנתה 4 ~~א~~ 5 אנשים עם מכשיר ^{SSB} ~~ס.ס.ב.~~

עם ס.ל.ס. אבל בסך הכל אוייב מטמעותי באיזור הזה לא היה. האיזור היה ריק.

אני בלילה מארגן את הכח, משוחח עם האנשים, הרבה זמן ^{לשאר} לא היה לנו. כי

בסביבות השעה שתיים וחצי אנחנו יוצאים ומתחילים לנוע מערבה לכיוון התעלה.

כמו שאמרתי אני הייתי מוביל, ^{נתי} ראשון, התנועה היתה זהירה מאוד. זהירה מדי.

הגענו עם שחר לאיזור ציר חזיזית, שם כבר ראינו יותר טוב, מתחילים לזהות. מתוך

החשש שיש אוייב באיזור, אז דגל של נחל שהיה מונף בתעוז בשם מרור, נדמה לנו

כדגל מצרי בהתחלה, ^התעוז היה פנוי. ליתר דיוק אני לא נכנסתי לתעוז, עברנו

על יד התעוז, לא היתה שם פעילות יכול להיות שהחטיבה שלחה לשם כח לסרוק, אבל

אני לא נכנס. אני נע עם 16 טנקים בערך. ^{ל.ו.ו.}

אנחנו יורדים בדילוגים חטיבתיים, ז"א גרוד עובר גרוד וכדומה. אני בתוך הגדוד

נע ^{במין} בתנועה פציפה, אבל גם כן במין דילוגים כאלה, חופס עמדות, מאבטח,

אנחנו נעים בקו שהוא נמשך מצפון צפון מזרח לדרום דרום מערב, מין אלכסון

כזה, לכיוון השטחים הכהים, הביצתיים. אצא אני עולה על חוליית קומנדו, משמיד

אותם, לוקח שם את המכשיר קשר, השמדנו אותם. ההתקדמות נמשכת עם ליווי קל של ארטילריה. ז"א כל הזמן מטרידה אותנו ארטילריה וקטיושות. הם מודעים לתנועה הזאת, הם צופים אותה, ומלווים אותנו בארטילריה. אני מגיע לאיזור ציר ערוב ועובר אותו קצת דרומה, ואז פאיזור הזה, נדמה לי, מתקבלת הפקודה להפסיק את התנועה דרומה ולהתחיל עם הפנים לכיוון מערבה. אני רוצה פה להדגיש. אני לא זוכר בודאות, היו לי קשיי קשר באותו יום גם ביום ראשון וגם ביום שני היו לי קשיי קשר רציניים מאד עם המחט. כל הזמן אני לא שמעתי והיו לי בעיות עם המקלט עזר, כשהוא היה רוצה לדבר אתי הוא היה נכנס לרשת שלי ואומר לי תעבור לרשת. ^{אני} באופן שוטף לא שמעתי את המחט. ולא שמעתי גם את הפקודות שלו כל הזמן ואם הוא היה רוצה להדגיש או לתת לי פקודה מפורשת אז הוא נכנס אלי לרשת. בשלב הזה הסברתי שהיו לי קשיי קשר רציניים, אבל אני זוכר שניתנה הוראה להפסיק את התנועה דרומה, לפנות מערבה וליצור מגע עם האוייב, כי עד אז מגע ממשי לא היה לנו עם האוייב. ז"א נענו בשטח פנוי מאוייב.

ש. למה ניתנה לך פקודה לפנות מערבה?

ת. לא יודע. זה אני לא יודע. אני לא זוכר אא אפילו אני לא יודע מה היו הנימוקים או מה היה הרקע לזה. אני ~~עדיין~~ יודע היום בדיעבד, שהפקודה ניתנה כתוצאה מפקודה ^{ל/ו/א} להגיע לתעלה ~~או~~ ולחפור את הגשרים.

ש. הפקודה לפנות מערבה ניתנת עוד לפני שיש לך מגע?

ת. כן. כן. לפני שיש לי מגע עם האוייב. - ^{אין לוקי}

בסביבות השעה בין שמונה לתשע. לא זכור לי בדיוק השעה, אצאצא אני מקבל פקודה להפסיק את התנועה דרומה ולפנות מערבה לכיוון התעלה. אני אז דרומה בציר ערוב, אני חושב שבאיזור 245.

ש. האם נתקלת אז באוייב לפני הפקודה הזאת?

ת. נתקלי, כמו שאמרתי, רק בקומנדו. הם יכולים להיות או קטקים או האזנה, כי היה להם מכישר ס.ס.ב חדיש על הגב.

ת. אני פונה מסגול 245 - מערבה. לקו הגבעות האחרון באיזור סגול 268.
ואז אני נחקל בטנקים נ"ט והרבה חי"ר באיזור (דקליות שנמצא על ציר ערוב
ובאיזור סגול 276 ו-278. האיזורים האלה מלאים אויבים.

ש. ז"א זה מצפון לך כעת?

ח. כן. מצפון צפון מערב. בנוסף לזה אני יורה גם על הרמפות שנמצאות ממערב
לחעלה. שמהן אני רואה יורים טילים והרבה מאד קטיושות. הטווח הוא טווח די
גדול יחסית, 3 ק"מ = אבל אנחנו עוברים לשלב. איש פגיעות והתוצאות

יפות. אני מתחיל לנהל את הקרב באיזור הדקליות שבין סגול 267 ו-268
277. בסביבות השעה תשע, תשע וחצי. בערך באותו זמן, אולי קצת יותר מאוחר,
מתחיל להכנס אל תוך הגדוד שלי גדוד פטונים, גדוד 19 - שהיה נע מאחורי, הגיע

מאחורי לכיוון העמדות שלי והטנקים שלי התחילו להתערב ולגרום אי סדר גדול
בתוך הטנקים שלי. אני ביקשתי מהמפ"ם שינסו לפנות ולצאת סדר. זה די מפריע,
הצפיפות הזאת מושכת מאד את האש של המצרים, ובאמת בשלבים הראשונים של הקרב,
באיזור הזה נפגעים לי שני פטונים ועוד שני שוטים, עם מספר נפגעים, גם הרוגים
וגם פצועים, נפגע סמ"פ, נפגעים מפ"ם של טל, עוד מספר חברה שם חוטפים ואני
מתחיל לצמצם טווח לכיוון צפון מערב, לוך ניהול קרב אש אש עם הטנקים של האויב
באיזור דקליות.

ש. האם בשלב הזה, אתה בעצם מנתק את הגדוד שלך מהגדוד של 19/1. האם אתה
מנתק את זה על פי פקודת המחט או מתוך שיקול שלך?

ת. לא. מתוך שיקולים שלי של שש. הם נכנסים בין העמדות, מצופפים, הם
מאד פגיעים ופשוט בשביל להפריד ולנהל את הקרב. ג'ונה וליד למקור.

ש. האם המחט בשלב הזה לא מחאם בין שני הגדודים?

ת. אני לא זוכר תיאום של המחט בין שני הגדודים בשלב הזה, להזכיר לך שהיו

לי בעיות תקשורת כל הזמן עם המחט. והם נהיו מלאי נשק עם הניצח ואני
20 יין (המחט) בה אופן אני יוני בקשרי התקשורת עם הניצח
18 יין - שני

ט. איפה המחט באותו זמן ?

ת. אני לא יודע. לא ראיתי את המחט ואני לא יודע איפה הוא נמצא. ^{בגלל} ^{שה}
אני פונה צפונה לצפון מערב עם כח אחד בחיפוי שנמצא מדרום לדקליות שבו אני
נמצא, אני משגר פלוגה אחרת שתנוע מצפון או ממזרח לדקליות, תפוס עמדות
יותר נוחות. במידה ואני אצטרך להתסער ולהשמיד את הכח פיוזית שאני אמצא
בעמדות מוצב יותר טוב.

ש. אגב זה מסביר למה ^{אדיני} חושב שבשלב הזה אתה יוצא החוצה.

ת. יכול להיות אני את ^{אדיני} אישית לא ראיתי. ראיתי את הכח שלו. וראיתי
שאחר כך הוא משך קצת יותר דרומה. עצם בגדוד שלי סדר גודל של

פלוגה או משהו כזה. אני גם מבקש בקשר מהמחט, או מהסמחט, אני כרגע לא זוכר,

אני מדווח על הבלגן ועל אי הסדר שיש שם עם ערבוב הגדודים ומבקש לקחת את

עדיני יותר דרומה, כי אני מדווח שהוא נמצא בעמדות שלי ומאד מפריע לי ^{אצמא}

בניהול הקרב. הקרב שם מתנהל עד סביבות שעה וחצי ואני בקשר מתעדכן ^{שעדיני}

הסתבך מדרום ופונה למחט ומבקש ממני לסייע בחילוץו באש. אני מפנה כח קצת

יותר דרומה ויורה מערבה, דרום מערב, על מנת ^{שלא יחזיקו} ^{במלון} ^{סו} ^{בזינו} לא רואה את כל הסנקים

שלו, מה שאני מזהה בודאות, אני מזהה את רב הגדוד, או חלק מהכלים רצים

במהירות או בבהילות, למען הדיוק, מזרחה. מתוך הדיווחים בקשר אני מבין ששם

העסק התפרק, המגד נפצע, ויש ניתוק מגע מהיר.

ש. לחדד את העניין. האם עד השלב הזה קיבלת איזה שהיא פקודה להסתער על איזה

שהוא יעד ?

ת. שלילי.

ש. לא לכיוון ציר ערוב ולא לכיוון הגדוד של ^{אדיני} ?

ת. לא. אני לא מקבל פקודה לא לנוע ולא להסתער. אני דיווחתי למחט בדיוק

מה אני מבצע, המחט הורה לי להמשיך בניהול הקרב. שכב אש, שבו אני כרגע עסוק,

ויותר מאוחר הפניה הייתה לגבי עזרה בחילוץו של גדוד זה. עזרה באש, חיפוי על

תנועת גדוד 19 אחורה. ^{אש} ^{אש} נסיגה, נסיגה מבוהלת, לא חשוב. בכל אופן לי זה נראה

כדבר נוראי התנועה הזו, אני ממשיך ^{לעבוד} עוד כשעה, עד שמצבי גם מבחינת

נפגעים וגם מבחינת תחמושת קצת יותר מחמיר. נגררו לי ארבעה סנקים עם

ת. פצועים והרוגים, והבטנים של הטנקים הולכים ומתרוקנים מתמושת. עכשיו,
אין ספק שיכולתי לעמוד שם עוד רבע שעה עוד תצי שעה, אבל לא ראיתי מה בדיוק
התכלית ולא ~~נראתה~~ ^{אני} לי מה המשימה של העמידה ~~שלי~~ שם, את הפצועים פניתי אחורה.
אני אמשיך מהקטע של ניתוק המגע ~~מאג~~ מאיזור ציר ערוך מסגול 277 ו-276, כמו
שאמרתי היינו קצרים מאד בתמושת, נפגע לי אז מ"פ הפטונים, סגן טל. נהרג סגן
אילן כנין מ"פ נוסף ו-4 או \$ טנקים נגררו. אני לא זוכר בדיוק. בסביבות השעה
כחוצאה מארטיילריה ¹² ~~ב~~ קיבלתי הוראה מגבי לנתק מגע, נעתי מציר ערוך כתנועה מזוגזגת
כיוון שנודע לי שיש שם סוללה של תותחים על ציר חת"ם עם תאגד, ואכן הגענו באמת
לשם, היה שם תאגד, פנינו את הפצועים אל הרופא של הסוללה. ארגנתי את הכח בחזיזית
29, בדקתי מי נשאר מי איננו, שלא נשאר לי אדם בשטח, ואז נעתי צפונה לציר ספונטני
82. שם אכן חיכה לי קצין האפסנאות של החטיבה עם תמושת, קצת אוכל, ~~אם לא~~
~~טושה קצת דלק~~ ~~אני לא זוכר בדיוק~~. אבל הבעיות שלי היו יותר עם תמושת ולא עם
דלק, באותו יום. התחלנו לתחמש, זה לקח הרבה זמן, ³⁰ ~~שה~~ הגיע עם סמי טרילר ותמושת
מעורבת, תוך כדי חימוש ^{בייסתי את כל האנשים שהיו בשביל שזה יהיה מהר}, ~~לחצי~~
~~התמושת~~ התחילו להפציץ את ספונטני 32 ואז דילגתי את הכח לספונטני 34, עם המשאיות
עם הסמי טרילריים, המשכנו לתחמש שם. אני חושב שבסביבות הטעה 3 גמרתי לתחמש.
מדי פעם גבי היה שואל אותי, גמרת? גמרת? אמרתי לו זה לוקח קצת זמן, עוד מעט
אני אגמור. גמרתי סידרתי את הטנקים בעמדות סביב הכביש, סביב ספונטני 34, אז
הוא מתקשר אתי, מתאר לי שחטיבה 500 נמצאת במצב מאד קשה, לוחצים אותה, ע"י
חמוטל, צריך שם עזרה דהופה, הוא שואל אותי אם אני יכול אם אני מוכן לעשות את
זה, אמרתי לו: אין בעיה, אני מוכן. אמר לי או. קיי תמוע דרומה, לכיוון חמוטל,
חיפשתי במפה, מצאתי את זה, נתן לי את החדר של 500, אני אתקשר עם קרן ואגיד לו
שאתה בדרך אליו. תגיע לאיזור ~~הב~~ ^ה תתקשר אתו. נסעתי על הכביש דרומה בציר
חזיזית. הגעתי לציר חזיזית 27 מתוך אי ידיעה מה קורה בחלוץ ונוזל, אם תפוס
ע"י אויב, לא תפוס ע"י אויב, החלטתי לעקוף את חלוץ ממזרח ולנוע בקו ישר לחמוטל.

ת. עשיתי את זה. ניווטתי, הניווט שם היה מאד קשה, והגעתי בשעות בין הערביים לחמוטל. עברתי את ציר טליסמן, ועליתי לעמדות על חמוטל ממש. נכנסתי בין שני גדודים.

ש. האם יצרת קשר עם קרן ?

ת. יצירת הקשר עם קרן היתה מאד קשה, ניסתי בחלוץ - לא הצלחתי. דיווחתי לגבי שאני לא מצליח ליצור קשר עם קרן, הוא התקשר אליו וכעבור איזה חצי שעה כשעברתי את חלוץ והייתי בין חלוץ וחמוטל באמצע הדרך, יצרתי איתו קשר, אמר לי: יפפי אתה בא, הראה לי פחות או יותר את הגזרה, אני הגעתי, נכנסתי בין שני גדודים, גדוד שעמד משמאלי, באיזור ציר טליסמן אולי אחורה קצת, נניח, וגדוד שעמד באיזור חמוטל על הדיונה, על הכתם השחור הזה שנמצא בו מדרום לציר טליסמן.

ש. אני מבין שבאופן כללי אתה עליח על החלק הצפוני של ~~אלאפמא~~ חמוטל באיזור טליסמן.

ת. עליתי ליחר דיוק, ממש על המרכז של חמוטל, מדרום לטלסימן.

ש. באיזה טעות היית מהכביש בערך ? מצומת טליסמה מאיזה מרחק היית ?

ת. לא זוכר, אבל אני מניח לא יותר מחצי ק"מ, מערבה מהצומת.

התייצבתי בין שני הגדודים ואז זיהיתי את מכשיר. ואת סגול 4 20. כל השטח הזה שרץ בחי"ר, כמויות חי"ר. אני לא נוקב במספרים, אני לא רוצה להסתכן בניחושים, חי"ר, טנקים רכב, המון, כמויות גדולות מאד, עליתי לעמדות עם שלושת הפלוגות.

הייתי מאורגן, עם פלוגת פטונים, היו אז ארבעה או חמישה פטונים, ושתי פלוגות ~~שברבים~~ ~~אחד~~ ~~כמפקד~~ ~~אחד~~ בפיקוד ~~ימי~~ אחד בפיקוד דני רביב. פלוגת הפטונים היתה

בפיקוד, הקמב"צ או המ"פ שהיה לי שם, ~~לשכת הדג~~ ~~שמתחיל את שמו~~, נועם דביר.

הם היו יחד בפטון אחד 4 קצינים. בקיצור עליתי לעמדות, כאשר הפטונים מימין,

אני במרכז עם יקי. ודני רביב משמאל. עמדנו וניהלנו את האש עשרים דקות עד

חצי שעה, אש דרומה לכיוון מכשיר.

ש. אז ידעת שזה מכשיר ?

ת. לא אז זיהיתי את זה כיעד אויב. כרגע שיצרתי מגע עם הכוחות של קרן של

500, הנחתי את המפה בצריח. עד אז נסעתי עם המפה וניווטתי, ומתוך הדברים של

✓ של מחט 500, הבנתי שאנחנו הולכים לכבוש את חמוטל. אא

ש. אתה קיבלת אז פקודה בקשר מהמח"ט ?

ת. כן. את המחט לא ראיתי איפה הוא נמצא ולא פגשתי בו פיזית.

ש. היחה פקודה בקשר לכל החטיבה לכבוש את חמוטל ?

ת. כן. זה יותר מאוחר. קודם באתי, שני הגדודים ניהלו אש עם מכשיר ומסביב כל

הגבעות. כללית כולם יורים לכיוון דרום. כעבור 20 רגע עמדנו, השמדנו שם את כל

הטנקים שראינו. ואז ניתנה פקודה להתקפה. אני במרכז, דן ספיר היה צריך להיות

מימין, דהיינו ממערב לי ואני התחלתי לנוע.

ש. לפני שהתחלתם לנוע, אאאאאא היחה פקודה חטיבתית שאמרה לאן להתקפה ?

ת. לכבוש את היעד, אז הוא נקרא חמוטל. ^{אני} ~~אז~~ היום ^{אני} יודע שזה לא חמוטל אבל אז הוא

נקרא חמוטל. בדיוק, איך כל אחד ינוע לא היחה תכנית מדוקדקת של תנועת הכוחות

לכבוש את היעד. אני ראיתי את היעד, הגדרתי לי את השטח החיוני, את השטח השולט

והחלטתי שאותו אני כובש. לא זכור לי, אני אומר את זה בודאות עכשיו שניתנה שם

איזה שהיא פקודה מפורטת.

ש. האם אתה זוכר שהפקודה היחה ששלושת הגדודים יחקפו או שאיזה גדוד יחפה

ואתם ~~תחפפו~~ ?

כן

ת. לא זכור לי שנאמר שאיזה שהוא יחפה, אני לפחות עד הרגע הזה זוכר שכל החטיבה

היחה צריכה לתקוף ולכבוש את היעד. אני התחלתי לנוע, כמו שאמרתי השארתי חיפוי

קרוב את דני רביב, וירדתי לכיוון ציר ~~קוטון~~, כאשר הפטונים מימיני, אני מוביל

את הכח ואחרי נעה פלוגה של יקי. עליתי על הכביש ואז ראיתי שיש שם שדה מוקשים

באיזור ~~קוטון~~ 30 ודיונה שלא יכולתי לעלות בה. פניתי ימינה ~~על~~ ציר ~~קוטון~~, דהיינו,

לכיוון מערב, ביקשתי מקרן שיודיע לגדוד של ספיר שאני נע מתחת לכלים שלו על מנת

שיזהר לא לפגוע בי.

ש. שדה מוקשים חפוז ?

ת. לא. היחה שם גדר. היה שם שדה מוקשים. לאורך הדיונה נמתחה גדר, אחרי המלחמה

מישהוא אמר לי שהיה שם שדה מוקשים. אני אא מודיע לקרן שאני מושך מערכה על הכביש

ואני מבקש שיזהיר את ספיר לא לירות עלי.

ביקשתי מהפטונים שימשכו ימינה ויאפשרו לפלוגה של יקי להכנס בין הדיונה
וביני. הם נכנסו ימינה, אני נכנסתי למרכז, בקו ישר אתם ויקי אמור היה למשוך
שמאלה ולהכנס בינינו. כמו שאנחנו עולים שמאלה ומתחילים לטפס על היעד, נפגעים
חלק מהפטונים. אני ראיתי בודאות פטון אחד נפגע ועולה באש, והטנק שלי נפגע שלוש
פגיעות, פגיעה בתותח. הוא מתפוצץ. ^{מא} הצריח, ^{מא} וותאי הזיורוד מצד ימין. כתוצאה
מהפגיעה בתותח, אבד שיווי המשקל, מה שנותר עלה למעלה, ואי אפשר היה לתפעל אפילו
את המקביל ואז אני ביקשתי מהמב"צ, ^{מקובל} שיפעיל את המקלע המפקד ואני הושטתי
יד למטה ועזרתי לתותחן עם היד להרים את הסדן על מנת שלפחות המקלע ירה, אחרת נסע
כמו עגלה, בלי אש ^{אש} בלי שום דבר. ואחרי מאמצים עצומים הצלחתי להרים לו את
התותח קצת, והוא יכול היה לפחות לפזר אש עם המקביל, מאד לא יעיל ומאד לא טוב.
אבל בשלב זה היתה לי ההרגשה שההתקפה הולכת להשבר. ההתקפה של הגדוד שלי הולכת
להשבר. כתוצאה מהפגיעות והאנשים התחילו: נפגעתי וזה, ונתתי פקודה לא לעצור,
להמשיך בתנועה, לא עוצרים ^{אש} להמשיך בתנופת ההתקפה, דרשתי מדני
רביב לעזוב את עמדות חיפוי שלו, לנוע ולתמוך בי, כבל שני מאחור על מנת לקיים
את רציפות ההתקפה. אז בכל אופן, היתה לי הרגשה קשה מאד. המשכתי בתנועה. דני
ביצע את זה, התחיל לנוע קדימה. אני לא ראיתי אותו כל משך ההתקפה, ז"א גם לא
היה לי זמן להסתכל אחורה, והייתי עסוק כל הזמן בלחימה. היעד היה רווי חי"ר,
אנשים בכל צד שהסתכלת - אנשים. אני זוכר צוותות הטנקים שברחו מימין ומשמאל
והיעד היה ^{מא} וכבר מאורגן להגנה. אני זוכר עוד, באיזה מהירות הם התארגנו
להגנה. המשכתי לנוע, ועל ידי אני זוכר רק שנק אחד שנע. זה היה טנק שוט שנע
מצד ימין שלי עם מט"ק בשם זיוביש. ואז הגענו בערך למחצית היעד, למחצית מכשיר,
וראיתי שני טנקים. אמרתי לזיוביש, אתה קח את הימני אני אקח את השמאלי, התפצלנו,
ומאז איבדתי גם אותו. הסתבר לי יותר מאוחר שהוא נפגע ואני אגיע אולי יותר מאוחר
לסיפור אתו, אני אישית המשכתי לנוע עברתי את ^{מא} היעד ^{מא} והתקרבותי לסגול 289.

ת. שנמצא ממש בגבול הדרומי של מכשיר. כמו שאני עובר את באיזור של 135, מקיף אותו מצד מערב, אני נכנס לאיזור של סביבות 289 התמקמו סוללות טילי נ"ט, והתחיל לעוף עלי ברד של טילים. מכיוון דרום שלי. ולא היה לי תוחח לא היה שום דבר, מקלע המפקד, אני זוכר, רוקנתי שם איזה 10 15 ארגזי פעולה. כל הזמן דוררן, הקמב"צ שלי היה מגיש לי ארגזי פעולה ואני הייתי יורה. המשכתי בירי אבל ראיתי שאני בודד, טנק לבד. את זיוביש לא ראיתי. לא ידעתי אז שהוא נפגע ושום טנק לא ראיתי בשטח, רק אני. החלטתי לתפוש עמדה, הסתובבתי, נעתי אחורה עד נ"ג 135, מצאתי שם איזה קפל קרקע ונעצרתי שם. הסתובבתי חזרה עם הננים לכיוון האוייב. כמו שאני נעמד שם מגיע יקי, הוא ועוד טנק אחד ואח"כ עוד טנק של קצין בשם תמיר. כמו שאנחנו נעמדים שם, טנק אחד יורד שמאלה על המדרון המזרחי של מכשיר ונחקע, לא יכול לזוז. טנק שני של ^{טני}מיר, חוסף טיל מאותה עמדה שאני זיהתי ועולה באש ושם פצועים והרוגים. באותו זמן במכשיר דימדומים אחרונים לקראת חושך. הרע היה שעל ידי עומדים שני ^{טני}מיר ובווערים, ואני על הרקע שלהם כלפי האוייב. בכל זאת נשארנו לעמוד שם ואז אני מקבל פקודה לפנות את היעד. פקודה המח"ט, מקרן. אני מארגן, נותן פקודה ליקי שיקח את הפצועים, ואני מרגיש בקוף של יקי שהוא קצת חושש, אני אומר לו יקי אני עומד פה וממתיך לך עד שאתה גומר. עמדתי והיו רגעים קשים מאד, אין לי אש אין לי כלום. יקי גמר, העמים את הפצועים, עשה שם סריקה סביב הטנק, לקח אותם ונענו שנינו פלוס עוד טנק אחד שהצטרף אלינו, זה היה אחד הקצינים שלו, סמ"פ שלו. בקיצור ירדנו מהיעד שלושה טנקים. לי היו פצועים קשה מאד, אחד מהם היה דוד עשהאל, נפצע מאד מאד קשה. כל הבטן שלו הייתה פתוחה הוא איכד דם בכמויות, התלסתי לרדת ישירות לציר טליסמן. הוריתי לדני רביב, שעד אז לא ראיתי אותו, לא ידעתי איפה הוא עומד ^{קלע} יותר מאוחר הוא טען שהוא עמד מאחורי אבל אני לא ראיתי אותו אז, לנוע חזרה עם הטנק שלו, בציר ההתקדמות לאסוף את הנפגעים, לחלץ אותם ולהפגש אתי על הכביש. הובלתי את הכת להצטלבות ודרך על ציר טליסמן עמדו פטונים וירו על מכשיר. פטונים ^{מנוחה} שלדו עמדו וירו על מכשיר, חטיבה 421 שחזרה - חזרה. ירו עלי - על מכשיר, (סיכנו אותי).

ש. אני דיברתי אתם, הם אמרו שהם ראו אותך יורד, אבל הם לא ירו עליך.

ת. אני ראיתי אותם עומדים מולי ויורים על מכשיר ואני יורד ממכשיר. זה שהם

לא פגעו בי - זה יכול להיות אבל היו סיכויים טובים שאיזהו מס"ק לא יזהה. עובדה

ביום הצליחה זה קרה לי שגדוד פטונים ירה והשמיד לי טנק, במרחק הרבה יותר קצר
ולא בדימומים. אמרתי לקרן, תשמע יורים פטונים תגיד להם או שיפסיקו את האש.

הוא לא הצליח ליצור אתם קשר. אני בינתיים הצלחתי להתקדם, לא עצרתי. היתה שם
ירידה קשה מאד. והעמתי לצומת. בצומת התחלתי לאסוף את הכח. כאמת התקבצו לי ^{לפי}

פה בסך הכל 7 טנקים שמתוכם נגררים שניים. לפני זה נתתי פקודה ליקי לאסוף את

כל הפצועים שהיו לנו, היו בסך הכל איזה שמונה פצועים על הטנק ולנוע במהירות

על ציר טליסמן, קיבלתי דיווח שבאיזור נקודת האו"ם, הוא התחיל לנסוע, אמרתי ^{ולא}

לו אל תחכה, אני אארגן את הכח ואני אבוא אחריך. הוא נסע, אני ארגנתי את הכח,

שם היה חודק, דני רביב, קיבלתי מהם דיווח, סה"כ זה היתה ממש התקפת התאבדות,

הרבה טנקים נפגעו, הרבה נפגעים היו לנו ויותר מזה איבדתי את הקשר עם הפטונים,

לא ידעתי איפה הם נמצאים ולא ידעתי מה מצבם. אני זוכר שדיווחו לי על פטון

אחד שהתורצץ על מכשיר ועצר על יד יקי ויקי אסף את הנהג שלו, אבל יתר הפטונים,

חוץ מפטון אחד שאני ראיתי בוער ומתפוצץ מימיני, אני לא זכרתי שראיתי עוד פטונים. ^{אני}

בתחקירים אחרי המלחמה התברר שהם משכו הרבה מערבה או שהם טעו או שהם נמשכו לשם,

ונכנסו למערך חי"ר צפוף במין שקצ ^{שטח נמוך} כזה ושם הטנקים הושמדו והאנשים נהרגו, חלקם

נהרגו על ידי נק"ל וחלקם בטנק עצמו. זה חלק שרידי גדוד 9 וחלק - זה היה מאד שונה -

היה לי פטון אחד עם צוות מילואים שפקד עליו קצין מגדוד 9. גדוד 9 הגיע אלי ^ל

טנק עם חמישה קצינים. קצין אחד עמד בחוץ. לפני ההתקפה הזאת באיזור ספונטני

32, אמרתי לקצין הזה שירד מהטנק, אני לא רוצה שיסתכן. ואז הוא הלך ומצא טנק

מגדוד 9, אתה זוכר שאני סיפרתי לך על הנסיגה המבוהלת שלהם לאיזור

הוא מצא שם טנק. ~~הטנק שלד נפגע~~, עם צוות מילואים, לקח את הטנק וצירף אותו

להתקפה, אני אפילו לא ידעתי. מיד עם הירידה שלנו מחמוסל לכיוון מכשיר הטנק

הזה נפגע, צוות המילואים כולו שלם, קפץ מהטנק, נסוג לעבר כוחותינו וא"חכ

ח. אנחנו אספנו אותם בצומת ולקחנו אותם. אח"כ היה עוד טנק פטון שהצטרף ואני לא ידעתי, זה היה סגן בשם משה יפה מנהלל. רק אחרי המלחמה בא אלי עמוס חורב וסיפר לי שהיה אצלי טנק כזה. אני לא ידעתי על זה. מסתבר שתוך כדי תנועה, פגשו אותו החברה ואמרו לו בוא תצטרף אלינו. משהו התקלקל לו בצריח. הוא חזר, החחיל בהתקפה, נסע כמה מטרים, הסתובב, וכמו שהוא הסתובב חטף פגיעה מאחור ושני אנשים בתוכם משה יפה ועוד אחד נהרגו בטנק. ~~יותר מאוחר היה הסיפור של עמוס חורב ששלח אותו 200 מטר מחוץ השטח שלהם...~~

ש. האם אתה אמרת לדני רביב לבדוק מה קורה עם הפטונים ?

ח. אמרתי לו בקשר, אני לא זוכר בדיוק את השפה, ^{המילים} הרעיון הכללי שאמרתי לו היה: תבדוק מה קרה עם כל הטנקים שנפגעו בדרך ותפנה את הפצועים. אני רוצה להדגיש עוד נקודה אחת. אנחנו ירדנו מהיעד ^{נמס} בחושך. ^{נמס} ואי אפשר היה לראות. אני אתן לך דוגמא, טנק אחד נפגע על ידינו ~~שלא~~ שהיו בו שני צוערים. ישראל מטות היה מפקד שלו והיו לו אנשי צוות צוערים. הטנק הזה נפגע בשיא של מכשיר בתוך מין קפל או מדרון שאני אפילו לא ראיתי ~~ולא ראיתי~~ איפה הוא נפגע. שפניתי את כל הטנקים שהיו בתוך היעד לא ראיתי ולא ידעתי אפילו על הטנק הזה.

ש. האם זה נכון שדני רביב אסף פליט מהפטונים ?

ח. כן. הוא אסף איש צוות אחד, אני חושב שזה היה ^{נהג} מטנק בשם כהן.

ש. האם הוא דיווח לך משהו בעניין הזה ? ^{הוא לא}

ח. אני לא זוכר בדיוק, ברגע שאספנו ^{אם} הוא דיווח כן או לא. זו נקודה שלא זכורה לי עד הסוף אבל אני זוכר שאח"כ בתחקירים נאסף איש כזה ^{ע"י} ^{בנו} ^{רק} ^{אז}. ש. ^{???} חסר.

ח. אני הייתי מסתייג מהעניין. אני לא הייתי עם דני רביב על הטנק. אני לא בקיא

בדיוק בתוואי הנסיעה שלו ובהתרחשות שהתרחשה סביב איסוף האיש הזה. אני מביא כמה גורמים שהם מקשים מאד או הקשו אז, על עניין של גלוי הפטונים שנפקעו בעומק.

א. לא ידענו איפה הם. גם אני לא ידעתי וגם הוא לא ידע. יכול להיות שהוא

ידע יותר טוב כי הוא נסע מאחורי. ^{אם} ^{הוא} ^{היה} ^{אחורי} ^{הוא} ^{היה} ^{אחורי} ^{הוא} ^{היה} ^{אחורי}. ש. כן הוא יכול היה לדעת אם הוא מצא את הפליט הזה.

ת. כן. דכול להיות. זה אתה אומר. דבר שני היה חושך. יש פה ערות של דני אוטנטי, מיד אחרי המלחמה ביומן שלי אני יכול... "היינו בחיפוי 4 טנקים, אני, חודק ועוד גור אחד, זיינו שיורים עלינו מאחור, בתגובה נענו הצידה והתחלנו לירות על הטנקים שמאחורינו, ראינו קליעים עפים עלינו מכיוון ממגחים, אז קיבלתי הוראה לרדת למטה לכיוון הכביש, המשכתי הלאה ראיתי מג"ח נוסע עם מדפים פתוחים כשרק הנהג נשאר בחיים. יותר צפונה ראינו פצוע מסתובב סתם כך בין הגדרות." הנה פה המשפט הזה של ראינו פצוע מסתובב סתם כך בין הגדרות, זה אותו איש שהוא אסף. הוא עצר, עופר בירעם ירד מהטנק, אסף אותו והביא אותו לטנק.... הוא רק אומר, קיבלתי הוראה לרדת למטה לכיוון הכביש.

ש. א.נ. ג.י.ו. ה.ה.מ.ל.ח.מ.ה. של דני רביב במשך המלחמה?

ת. לא היתה התנהגות אחידה. היו מקרים שהוא היה בסדר. ^{בסך הכל} והיו מקרים של כל מיני נקודות מתוח שקשה להסביר אותם היום, התנהגות של קצין ^{באופן} מ"פ. לדוגמא, בשעת הצליחה ב-15 או ב-16 או אפילו ב-17 שהיינו אמורים כבר לצלוח, הטנק שלו נתקע באיזור מעוז לקקן, והוא ניתק מאחזנו למשך יומיים וחצי או שלושה תמימים. וכל נסיונות שלי ליצור אתו מגע קשר לא עלו יפה. לא ענה בקשר. רק יומיים אחרי שצלחנו הוא הצטרף אלינו באיזור מצנפת.

אני מכנס את הנפגעים. ואני פחות או יותר לומד מי ישנו או מי איננו. בכל אופן חסרה לי אינפורמציה לגבי הפטונים. אני יוצר קשר עם מג"ד 500 אני תובע ממנו לחפש את האנשים בשטח.

ההנחה
באמצעות
XX/

ש. כל הזמן הזה אתה לא רואה את מח"ט 500? ואתה לא יודע איפה הוא נמצא?

ת. לא. לא ראיתי אותו ולא יודע איפה הוא נמצא. פגשתי אותו פעם ראשונה על יד טסה בין טסה תחתון וטסה עליון - יושב בג'יפ. באיזור שבו היינו אמורים להכנס לחניון לילה. פעם ראשונה ראיתי אותו באיזור טסה.

ש. מסרת לו דיווח בקשר מה נשאר לך?

ת. מסרתי לו דיווח וכשהגעתי אליו פיזית תבעתי ממנו לחזור ולחפש את האנשים שלא ידעתי עליהם שום דבר. הוא אמר לי שגם לו מספר נעדריים, דן ספיר ועוד כמה חברה שאינם והוא שולח את פלוגת הסיור לשם שתהיה שם כל הלילה ותחפש נעדריים.

ת. פלוגת הגיפים החטיבתית. והיא יצאה לשם.

ש. מי זה המ"פ של פלוגת הסיור ?

ת. אני לא יודע. אין לי שום מושג. אני יודע שהיא יצאה לשם, אני יודע שהיא הסתובבה בשטח, יתר על כן מט"ק שלי שיצר אתי קשר, זה אותו זיוכיש שסיפרתי, אחרי שהוא נע ימינה ואני לא פגשתי אותו ולא ידעתי איפה הוא, יותר מאוחר יוצר אתי קשר ומודיע לי שהטנק שלו נפגע. התחיל לבעור, הוא ניסה לכבות לא הצליח, הוא מבקש ממני הדרכה מה לעשות ? אמרתי לו קח את האנשים שלך, תעבור, תסתובב, תראה אם יש פה כלים באיזור שלך. הוא אמר לי שיש. - תאסוף את כל האנשים שלך ותרו אותם למטה רגלי לאיזור ציר סליסמן. שם, תאסוף אותך יחידת הסיור. עמדתי אחר בקשר כל זמן שהוא יכול, אח"כ הוא ניתק את הקשר. אמר שיש לו נפגעים הוא לוקח אותם על אלונקה. הוא פינה שם מספר אנשים וירד למטה בסביבות 12 בלילה הוא הגיע אלי לתניון, ודיווח לי שהכל בסדר.

ש. האם יודע לך מתי נהרג דן ספיר ? כשאתה יוצא להתקפה החטיבתית שאתה מתאר,

חאם דן ספיר משתתף אתך בהתקפה. אתה שומע את הקול שלו בקשר ?

ת. לא. אני לא שומע את הקול של דן ספיר ואני לא יודע אם הוא משתתף או לא.

מתוך סיפורים בדיעבד אחרי המלחמה, אני מקרן עצמו לא הצלחתי להבין מתי הוא

נהרג. ~~אני מסיפורים של קרן הבנתי כאילו הוא נהרג מהנסיגה של בלחמוטל. אח"כ~~
~~אני הבנתי שהוא נהרג, וצחק בהתקפה שבה אני השתתפתי. ז"א כשהוא קיבל את הפקודה~~
אני הוציא טלר
16 אנשי

להסתער, אז עם הטנק שלו כמה מטרים קדימה, קיבל פגיעה ונהרג ואז כל הגדוד ניתק

מגע או הסתלק אחרוה. דן ספיר עצמו נשאר בשטח והגדוד לא השתתף בהתקפה. בעצם

בהתקפה על מכשיר רק הגדוד שלי השתתף. זקן, הגדוד השלישי, ~~אני ככלל לא יודע~~

~~אנפה הוא היה. אני יודע שהוא היה משמאלי, אנפה היא היה אני לא יודע, מה הוא~~
ציון אה"ל

עשה אני לא יודע. בטוח - הוא לא השתתף בהתקפה.

ש. עכשיו, שאתה נע בהתקפה מכיוון חמוטל למכשיר, האם אין אויב בחמוטל, אתה לא

מזהה אויב בחמוטל ?

ח. להכריז עכשיו שלא היה אויב בחמוטל, זה לא יהיה מדוייק. למה? כי אנחנו קיבלנו אש מאחור. ייתכן מאד שזה היה בין הקווים שמפרידים את חמוטל למכשיר יש שניים, שנים וחצי ק"מ, האויב היה בכל השטח. על מכשיר, על ציר פוטון, וייתכן מאד שהוא היה בקצה המערבי של חמוטל, באיזור עגול אדום 6725.

ש. מישהו תקף בכיוון אדום?

ח. ~~אני לא יודע~~ אני לא יודע אם מישהו תקף, ואני לא יודע אם מישהו היה צריך לתקוף. ~~נמול להיחל טוך מפיר נע לכינון הזה. אבל אני אומר נכנול להכוח, לא על סמך יגיעה ולא על סמך שום עובדה אחרת.~~

ש. האם יש לך פירוט מה סך הכל האבדות בטנקים ואנשים, הרוגים ופצועים שהיו לך בהתקפה על מכשיר?

ח. יש לי. אני צריך לעשות סיכום לגבי העניין הזה. יש לי 10 פצועים. ~~ההרג~~ אני מוכרח לבדוק את עצמי שוב לגבי ההרוגים... משוער כ-10 הרוגים. שמות יש לי של שמונה אנשים. הבעיה כאן היא לאצא למשל יש פה שני החללים, כל אנשי הפטונים בזמנו ~~לא נחשבו כחללים~~, לפחות לא על ידי, לא נחשבו כחללים שלי. יותר מאוחר נרשמו חללים של גרוד 198 למרות שהם היו מעורבים מבי"ס ומגרוד 9. מספר ההרוגים בהתקפה הזאת היה לפחות 10 הרוגים. וכמו שאמרתי - 10 פצועים. איבדתי בהתקפה הזאת, בשטח 7 טנקים ועוד 3 טנקים נפגעו קשות, אבל הצלחתי להוציא אותם אם בגרירה ואם בתנועה עצמית שלהם, החוצה.

ש. ועם כמה טנקים נכנסת?

ח. נכנסתי עם הטנק הזה של משה נכנסתי 15, איבדתי 8 ויצאתי - 7. כשרים ללחימה היו שם אז 3 טנקים או 4 טנקים. זה הכל.

ש. עוד שאלה. אצא האם במשך כל היומיים האלה כל הקרבות שלך פרוץ המלחמה ועד 8 או 9 באוקטובר האם היית נוכח ממש באיזה שהיא התקפה מצרית שהמצרים ממש ~~יגרי!~~ להשיג מגע. אני לא מתכוון שהם ירו או הפגילו. האם ראית מקום שבו אפשר להגיד שהמצרים חוקפים ממש?

ת. לא. בשלוש הימים הראשונים לא ראיתי תופעה כזו. כל מגע שנוצר עם המצרים
היה מגע שנוצר ביזמתי ולא ביזמתם. דהיינו, אני נע ותוקף והם - סטטים. בעמדות
באיזור הדקליות של ציר הרור, באיזור סגול 277, ציינתי לעצמי, שכבר אז יש
להם עמדות הפורות לטנקים. הטנקים שלהם שנלחמנו אתם באיזור דקליות, היו להם
עמדות הפורות. ולכן לקח לנו די הרבה זמן ודי הרבה תחמושת לפגוע בהם מפני שהם
היו עולים - יורים פגז, יורדים כמהירות לתוך מחפורת ולא היינו רואים אותם. והיינו
צריכים להשתמש בשיטת המארב על מנת לפגוע בטנקים האלה.

הבנתי. תודה רבה.

אוריאל
אוריאל

